

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Molnár Endre*

Cím: *Séta a régi budai katonatemetőben*

Forrás: *Szózat*

Bp
(Hely)

1925. 8. 18.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztálvozás

614.61

Hely

Idő

'1925'

Személy

Helyszám

Séta a régi budai katonatemetőben

Régi csaták alvó hősei közt
Custozza és Solferino szuny-
nyadó regimentjei — Vitéz
ellenségek az örökbéke ho-
nában

Régi háborúk elfeledett, porladó katonái

(A Szózat tudósítójától.) A békebeli katonatemetők egészen mások, mint a polgárok temetkezőhelyei. Kevesebb bennük az ékesség s mégis több romantikát rejtenek, mint a polgári sírkertek. Mert a katona a halálban is katona marad. A fegyverem a síron túl is tart. A fős hadnagy hantja kiszorul a temetőszélére, hogy helyet adjon az öreg, aranygalléros törzstiszteknek. S a negyvennyolcas honvédtiszt olyan békésen szunnyad volt ellenfele, a kőrasszir kapitány mellett, mintha a halálban is csak arra vigyázna, nehogy megszegje azt a fegyvernyugvást, melyet a legelső Hadúr rendelt el. A magyar föld pedig egyforma szeretettel ülteti magába a megtért ellenséget és az elpihent magyar katonát.

Túl a főváros zaján, az új Szent János-kórház mögött rendezett, szabályosan sorakozó hantok alatt egy egész regementre való katona aluszik. Sírköveket elborította a fű, emlékeik pusztulnak, töredeznek, de még így, pusztulásuközben is nagyon sokat tudnak mesélni ezek az öreg, fakuló sírkövek. Régi esztákról, régi hőstettekről.

„Negyvennyolc március tizenötödikének egyik megindítója.”

Elfeledett, elhagyott hant előtt állunk. A márvány síremlékről fáradtan csillan felénk a betűk halkuló aranyozása. Kisigmándi Hamary Dániel dr. m. kir.

honvéd főorvos, — olvassuk, — 1848. március tizenötödikének egyik megindítója, 1848—49-es honvédtüzérhadnagy.

Nem messze tőle egyik volt ellenfele nyugszik. Friedrich August Freiherr von Uchritz, kapitány a császári hadseregben — mondja a német nyelvű felirat — elesett 1849 március 29-én Képolnánál.

A volt honvédtiszt és a néhai császári kapitány hantjai csaknem szomszédosak. De már nem ellenfelek. Az örök béke kibékítette őket is.

Armenem praefectus Josephus B. Al-
vintzi de Borberek.

Távolabb, feltűnő, díszes síremlék alatt minden idők magyar katonáinak egyik legkiválóbbika pihen. Báro Borberek Alvinczi József tábornagy, a Mária Terézia-rend lovagja. Latinnyelvű sírfelirata csak keveset mond el róla. De hőstetteit és ragyogó haditényeit ma is legragyogóbb napjain örzi a hadtörténelem. A tábornagy vakmerő katona volt, s egész életét harcban töltötte. Végigverekedte a hétéves háborút, a bajor örökösödési háborút, majd a törököt aprította Belgrád alatt. Később ő parancsnokolt 1790-ben a belga forradalom leverésére kiküldött osztrák seregek felett, s több csatában Napoleonnal is összemerítte erejét. Később Magyarország főhadikormányzója lett, s itt is halt meg Budán 1810-ben. Sírja ma elhanyagolt, ápolat-

lan. Az emberek hamar felejtnek ...

De a jeles, vitéz tábornagy nem egyedül bírtokolta a legmagasabb kitüntést, a Mária Terézia-rendet a sírkert lakói közül. Mert a szintén itt nyugvó Augustin Freiherr von Stwiznik k. u. k. Feldmarschall — Lientenant is tulajdonosa volt németnyelvű sírfelirata szerint a legmagasabb hadi kitüntetésnek.

Solferino, Verona, Custoza ...

Odébb Sandrik Mór tengerészeti fő-

hadnagy pihen. Sírfelirata szerint résztvett a solferinói (1859), veronai (1859) és custozzai (1866) ütközetekben. Aztán kevésbé ismert nevek következnek. Hadnagyk, főhadnagyk. Korán félbeszakad életek. Már csak a feledés látogatja hantjaikat. Egyik besüppedt hant tetején tört kereszt hever. Elvonjuk a repkényt róla. Magyar betűk elhomályosult alakjai tűnnek elénk.

Mezey Nándor főhadnagy, meghalt
1892-ben.

Német- és magyar-nyelvű feliratok váltogatják egymást az emlékeken. A temető szélén egy ismert grófi család tagjainak nevére akadunk. Huszonegy éves volt és huszárhadnagy. Bizonyosan fiatal, tisztaszemű lányok könnyeztek uáta. Aztán a könnyek elfogytak s ma már az sínes, aki egy szál virágot hozzon a kis hadnagy kopár hantjára.

A negyvennyolcas vértanu-tábor-
nok özvegye.

Egy mohos, nehezen befűzhető felirató síremléken diésőségesen szomorú nevet olvasunk:

Poeltenberg,
született Kahowska Paula,
néhai Poeltenberg magyar
honvédtábornok özvegye

Poeltenberg ... Lovag Pöeltenberg Ernő ... 1849 október hatodikán elsőnek lépet a megdicsőült, vértanuságot jelentő bitó alá ... A férj hamvainak nyugvóhelyét mai napig nem ismerjük, de a mártir asszonya itt pihen közöttünk, a főváros határában. Hogy mikor született és mikor halt meg, azt már erősen megrongálódott sírkövérel nem lehet megállapítani. Az idő mind erőteljesebben hagyja rajta mulásának a nyomát sírkövére. Pár év és a mártir-asszony nevére már csak a történelem fogja őrizni.

Es ez lesz a sorsa a többi itt nyugvó hős katonának is. Pedig jó darab történelem hull velük a feledésbe.

Molnár Endre.